

Załącznik nr 3

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z oceny realizacji zaleceń

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła Zarządzania
i Bankowości w Krakowie

Data przeprowadzenia powtórnego postępowania oceniającego:
19.11.2021

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Zalecenia wymienione w uchwale nr 451/2021 Prezydium PKA z dnia 10 czerwca 2021 r.	6
3. Charakterystyka realizacji zaleceń i ocena skuteczności wdrożonych działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zaleceń	8
4. Informacje o zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, dotyczących programu studiów, nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz infrastruktury naukowej i dydaktycznej (od przeprowadzenia przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej wskazaną uchwałą do otrzymania zawiadomienia o powtórnej ocenie programowej), w tym wynikających ze zmian przepisów prawa	14
5. Podsumowanie i propozycja oceny spełnienia kryteriów, w odniesieniu do których zostały sformułowane zalecenia wymienione we wskazanej uchwale	14
5.1. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	_ Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
2. mgr Hanna Chrobak-Marszał, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Powtórna ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości, została przeprowadzona na wniosek Uczelni, tj. zgodnie z art. 242 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.).

Poprzednia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku akademickim 2020/2021. W jej rezultacie Uchwałą nr 274/2021 z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie powtórnej oceny programowej kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Krakowie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, Prezydium PKA wydało ocenę pozytywną na okres 2 lat, tj. do roku akademickiego 2022/2023. Zgodnie z § 5 tej Uchwały, Uczelnia złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej, wnioskując o przyznanie pozytywnej oceny programowej na okres 6 lat. Uchwałą nr 451/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Krakowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej utrzymało w mocy pozytywną ocenę programową na okres 2-letni, tj. do roku akademickiego 2022/2023, uznając jednocześnie jako kryterium 1 jako spełnione.

Uczelnia pismem z dnia 2 września 2021 r. zwróciła się do Polskiej Komisji Akredytacyjnej z wnioskiem o wcześniejsze przeprowadzenie oceny na tym kierunku w trybie art. 242 ust. 3 ustawy, przedstawiając jednocześnie raport z działań naprawczych przeprowadzonych w Uczelni. Przysyłając się do prośby Uczelni, Prezydium PKA w Uchwale nr 997/2021 z dnia 7 października 2021 r. wyznaczyło do powtórnej oceny programowej kierunek finanse i rachunkowość w roku akademickim 2021/2022.

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem z realizacji zaleceń przekazany przez Władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z Władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji.

Ocena została przeprowadzona w sposób zdalny, zgodnie z obowiązującą procedurą. Wszystkie spotkania odbyły się zgodnie z procedurami przy udziale wszystkich członków zespołu oceniającego. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie raportu z realizacji zaleceń, na którym obecne były także Władze Uczelni. Drugie z zaplanowanych spotkań odbyło się z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na tym kierunku. Przeprowadzono także zdalne hospitacje zajęć dydaktycznych oraz dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych. Podczas spotkania podsumowującego pracę zespołu oceniającego dokonano podsumowania stopnia realizacji zaleceń.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego – w załączniku nr 2.

2. Zalecenia wymienione w uchwale nr 451/2021 Prezydium PKA z dnia 10 czerwca 2021 r.

W uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 451/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy powołano następujące zalecenia wymienione w uchwale nr 274/2021 z dnia 8 kwietnia 2021 r. związane ze zidentyfikowanymi uchybieniami w procesie nauczania:

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się uszczegółowienie treści programowych przekazywanych w ramach wszystkich zajęć oraz uwzględnienie dostosowania treści programowych do 6 poziomu PRK.
2. Zaleca się dostosowanie treści programowych określonych dla zajęć, w ramach których kształtowane są kompetencje językowe studentów do poziomu B2.
3. Zaleca się właściwe oszacowanie nakładu pracy studenta w ramach różnych form zajęć i indywidualnej pracy studenta, a także zapewnienie spójności między wskazanymi formami zajęć (np. e-learningiem), a bilansem nakładu pracy studenta.
4. Zaleca się wyeliminowanie przypadków zajęć, w których część nakładu pracy studenta przypisano do „inne” nie wskazując, co kryje się pod tą nazwą i które efekty uczenia się są tam osiąmane oraz jak są weryfikowane (np. do formy „inne” wliczono: prawo finansowe i podatkowe – 20 godzin, zarządzanie projektami – 20 godzin).
5. Zaleca się odstąpienie od zaliczania praktyk studenckich w oparciu o pracę zawodową.
6. Zaleca się wprowadzenie systemowych działań projakościowych, które zapobiegą powstawaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

Zgodnie z stanowiskiem Prezydium PKA wyrażonym w uchwale nr 451/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. Uczelnia dokonała zmian w programie studiów. Należy uznać, że stopień szczegółowości treści programowych ujętych w przedłożonych sylabusach jest właściwy, są one zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów kierunku.

Wprowadzone przez Uczelnię uszczegółowienie treści programowych z lektoratów jest wystarczające i pozwala na osiągnięcie przez studentów kompetencji językowych studentów na poziomie B2 ESOKJ. Dokonane przez Uczelnię korekty oszacowania nakładu pracy studenta, udokumentowane w przekazanych sylabusach, należy uznać za prawidłowe. Podniesione uwagi szczegółowe zostały przez Uczelnię wyjaśnione w sposób satysfakcjonujący bądź uwzględnione.

Uczelnia złożyła stosowne wyjaśnienia i wyeliminowała przypadki zajęć, w których część nakładu pracy studenta przypisano do „inne”.

Nowa Procedura w zakresie odbywania i zaliczenia praktyk studenckich nie eliminuje możliwości odbywania praktyki w miejscu wykonywania przez studenta pracy zawodowej. Punkt 4 Procedury odbywania i zaliczenia praktyk studenckich na studiach pierwszego i drugiego stopnia mówi bowiem, że „student może samodzielnie wskazać instytucję, która wyrazi gotowość do przyjęcia na praktykę”. Żaden z elementów Procedury – porozumienie o współpracy, karta przebiegu praktyki, opinia zakładu pracy, zaświadczenie o odbyciu praktyki studenckiej, ramowy program studiów, nie wyklucza możliwości realizacji praktyki studenckiej w miejscu zatrudnienia na podstawie indywidualnej, zawodowej działalności studenta realizowanej w trakcie studiów. Skuteczność procedury, czyli

poprawność wyboru miejsca praktyki pod kątem możliwości realizacji efektów kształcenia przypisanych do praktyk będzie można ocenić w trakcie kolejnej wizytacji.

Wynikało z tego, że nieprawidłowości będące przedmiotem zalecenia dotyczącego zaliczania praktyki na podstawie pracy zawodowej nie zostały usunięte.

w odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się uszczegółowienie metod i form weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteriów oceniania (w części kart przedmiotów metody weryfikacji efektów uczenia się opisano bardzo ogólnikowo „średnia ocen uzyskanych podczas zajęć” lub „ocena indywidualnej pracy studenta” bez podania, co będzie przedmiotem tych ocen). Bardzo ogólnikowo opisano także metodę weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk („zaliczenie w oparciu o dzienniczek praktyk”). Nie wiadomo, jakie kryteria oceny zostaną zastosowane przy zaliczaniu tej formy zajęć.
2. Zaleca się przyjęcie metod i form weryfikacji efektów uczenia się, które pozwalają na ocenę wszystkich efektów uczenia się, zwłaszcza z zakresu umiejętności (np. efektem przypisanym do zajęć zarządzanie ryzykiem jest „Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w celu minimalizacji ryzyka finansowego”, jednocześnie jedyną metodą weryfikacji efektów jest kolokwium).
3. Zaleca się wzmocnienie opieki promotorskiej nad jakością prac dyplomowych i usunięcie uchybień zidentyfikowanych w trakcie oceny prac dyplomowych (błędy merytoryczne, formalne, edytorskie).
4. Zaleca się wprowadzenie skutecznych działań projakościowych, które zapobiegą powstawaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

Zgodnie z stanowiskiem Prezydium PKA wyrażonym w uchwale nr 451/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. Uczelnia dokonała korekty sylabusów doprecyzowując i uszczegóławiając stosowane metody i formy weryfikacji efektów uczenia się. Przegląd sylabusów wskazuje, że przyjęte w odniesieniu do poszczególnych zajęć metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się są, co do zasady, prawidłowo do nich dobrane. Pozwala to uznać zarzuty 1 i 2 za bezprzedmiotowe. Ocena losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych wskazuje, wbrew twierdzeniom Uczelni, na szereg uchybień, takich jak braki części metodycznej, celu, hipotezy, metod badawczych, co jest oczekiwane w pracach przygotowanych na profilu ogólnoakademickim. Prace nie weryfikują efektów uczenia się dla ocenianego kierunku na zaawansowanym poziomie wskazanym w PRK. Tym samym konkluzja Wnioskodawcy jakoby zarzut był bezprzedmiotowy, mija się ze stanem faktycznym. Zalecenie wzmocnienia opieki promotorskiej nad jakością prac dyplomowych w celu wyeliminowania uchybień merytorycznych i formalnych oraz edytorskich jest zasadne i pozostaje w mocy. Z przedstawionych informacji wynika, iż Uczelnia wdrożyła stosowne procedury projakościowe, ale ich skutki będzie można ocenić dopiero podczas kolejnej wizytacji.

w odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się podjęcie działań na rzecz podniesienia kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia (w tym kształtowanie umiejętności aktywizowania studentów, przygotowywania i wykorzystywania materiałów dydaktycznych, korzystania ze wszystkich możliwości, które oferują platformy nauczania zdalnego). Efekty działań deklarowanych przez Uczelnię w odpowiedzi na raport z wizytacji są odroczone w czasie, dlatego ich ocena jest możliwa dopiero w trakcie kolejnej wizytacji.

Zgodnie z stanowiskiem Prezydium PKA wyrażonym w uchwale nr 451/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. Uczelnia podjęła szereg działań na rzecz podniesienia kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie zajęć prowadzących w trybie zdalnym. Są to działania idące we właściwym kierunku, ale ich skuteczność w zakresie sposobu prowadzenia zajęć czy przygotowania materiałów dydaktycznych (prezentacji) będzie można ocenić podczas kolejnej wizytacji.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się zwiększenie skuteczności wewnętrznego systemu jakości kształcenia w celu eliminacji zidentyfikowanych nieprawidłowości, w szczególności związanych z koncepcją kształcenia, realizacją programu studiów, metodami weryfikacji efektów uczenia się, kompetencjami dydaktycznymi kadry akademickiej.

Zgodnie z stanowiskiem Prezydium PKA wyrażonym w uchwale nr 451/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. Uczelnia szczegółowo wskazała jakie działania podjęła w ramach 8 procedur WSZJK, w zakresie których ujęte są problemy wskazane przez zespół oceniający. Podjęte i wdrożone przez Uczelnię działania są adekwatne i dają szansę na wyeliminowanie zidentyfikowanych nieprawidłowości. Skuteczność ich działania będzie możliwa do oceny podczas przyszłej wizyty.

3. Charakterystyka realizacji zaleceń i ocena skuteczności wdrożonych działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zaleceń

Działania podjęte przez Uczelnię w odniesieniu do kryterium 2:

1. Odnosząc się do zalecenia uszczegółowienia treści programowych Uczelnia opracowała w odniesieniu do wszystkich zajęć karty przedmiotów (sylabusy), których elementem są treści programowe. Treści te są określone odrębnie dla każdej ze stosowanych w ramach zajęć formy ich prowadzenia, tj. w szczególności wykładów i ćwiczeń. Treści programowe są odpowiednio rozwinięte obejmując co najmniej kilkanaście szczegółowych zagadnień. Każdy z sylabusów zawiera również obszerną literaturę podstawową i uzupełniającą. Jest to literatura właściwie dobrana pod względem zakresu merytorycznego oraz jej aktualności. Treści programowe ujęte w sylabusach są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Treści programowe są dostosowane do 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Odpowiadają one także aktualnemu stanowi praktyki w obszarach działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Należy uznać, iż Uczelnia wprowadziła w programie studiów zalecone zmiany, co pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się przyjętych dla kierunku.
2. Realizując zalecenie dotyczące dostosowania treści programowych określonych dla zajęć z języków obcych Uczelnia wprowadziła w ich sylabusach odpowiedni zakres zagadnień gramatycznych i leksykalnych związanych z kształtowaniem kompetencji językowych. Są one podane dla każdego semestru, w którym prowadzone są zajęcia i wskazują na progresywne opanowywanie języka obcego wymagane dla studiów I stopnia poziomie B2 ESOKJ. Uczenia zrealizowała tym samym zalecenie.
3. Podejmując realizację zalecenia dotyczącego właściwego oszacowania nakładu pracy studenta w ramach różnych form zajęć i indywidualnej pracy studenta oraz zapewnienia spójności między

stosowanymi formami zajęć, a bilansem nakładu pracy studenta Uczelnia ujęła ten element programu studiów w kartach przedmiotów (sylabusach). W standardowym układzie przyjętym dla wszystkich zajęć obejmuje on: godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria), e-learning, przygotowanie do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury, przygotowanie projektu, przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia, inne (np. esej, prezentacja, referat, koreferat, sprawozdanie z wykonanych zadań) oraz łączny nakład pracy studenta. W odniesieniu do poszczególnych zajęć podawana jest liczba godzin przewidzianych dla danego elementu. Należy uznać, że oszacowania nakładu pracy mierzone liczbą punktów ECTS niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawne i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a tym samym Uczelnia zrealizowała zalecenie.

4. Zgodnie z zaleceniem odnoszącym się do oszacowania w sylabusach nakładu pracy studenta ujętego w pozycji „inne” Uczelnia określiła uwzględniane tutaj przedsięwzięcia (np. esej, prezentacja, referat, koreferat, sprawozdanie z wykonanych zadań). Zalecenie w tym zakresie należy tym samym uznać za zrealizowane.
5. Zalecenie odstąpienia od zaliczania praktyk studenckich w oparciu o pracę zawodową opiera się na stwierdzeniu, że Uczelnia w przedstawionej PKA skorygowanej procedurze odbywania i zaliczenia praktyk studenckich na studiach pierwszego stopnia nie wykluczyła jednoznacznie możliwości realizacji praktyki studenckiej w miejscu zatrudnienia na podstawie indywidualnej, zawodowej działalności studenta realizowanej w trakcie studiów. Zgodnie z obowiązującym w Uczelni Regulaminem studiów a także Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia studenci zobowiązani są do odbycia praktyk w wymiarze wynikającym z obowiązującego dla danego kierunku i poziomu kształcenia i programu studiów. Student może samodzielnie wskazać instytucję, która wyrazi gotowość jego przyjęcia na praktykę lub zostać skierowany na Uczelnię. Zaliczenia praktyki dokonuje dziekan w oparciu o kartę przebiegu praktyk, dzienniczek, opinie zakładowego opiekuna. WSZJK nie przewiduje możliwości zaliczania praktyk na innych podstawach, w szczególności w miejscu zatrudnienia na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Regulamin studiów dopuszczał określenie przez Senat takiej możliwości. Senat Uczelni nie skorzystał ze swoich uprawnień i nie określił zasad zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej. W odpowiedzi na zalecenie zawarte w Raporcie Zespołu Oceniającego PKA Uczelnia wdrożyła proces ankietyzacji studentów w odniesieniu do praktyk i zmodyfikowała Procedurę nr WSZJK_04 dotyczącą odbywania i zaliczania praktyk studenckich wprowadzając zapis dotyczący oceny formalnych kryteriów, jakie musi spełnić miejsce odbywania praktyk studenckich oraz wizytacji praktyki zawodowej. Należy także wskazać, że w odpowiedzi na raport z wizytacji oraz w Raporcie z realizacji zaleceń Uczelnia poinformowała, że odstąpi z rokiem akademickim 2021/2022 od zaliczania praktyk studenckich w oparciu o pracę zawodową. Uczelnia zmodyfikowała w związku z tym procedurę nr WSZJK_4 dotyczącą odbywania i zaliczania praktyk studenckich, usuwając zapis zezwalający na zaliczanie praktyki studenckiej na podstawie wykonywanej przez studenta pracy zawodowej. W załączonej do raportu naprawczego dokumentacji Uczelnia przedstawiła imienny wykaz studentów i firm, w których odbyli oni praktyką zawodową (12 w 2020 r. i 90 w 2021 r.). Były to w przeważającej mierze podmioty sektora finansowego, jak banki komercyjne i spółdzielcze, instytucje sektora ubezpieczeniowego, biura rachunkowe, firmy doradztwa podatkowego, a także jednostki samorządu terytorialnego, instytucje państwowe, przedsiębiorstwa państwowe i prywatne. Taki dobór miejsc praktyk jest jak najbardziej zasadny dla kierunku. W trakcie wizytacji Uczelnia wyjaśniła, że w roku akademickim 2020/21 w związku ze stanem epidemii wdrożone zostały rozwiązania wynikające z komunikatu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie

Ministerstwo Edukacji i Nauki) opublikowanego w dniu 17.06.2020 r. na stronie Ministerstwa oraz komunikatu dotyczącego Ograniczenia prowadzenia zajęć w siedzibie uczelni w związku z COVID19 wydanych na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 października 2020 r. w sprawie czasowego funkcjonowania niektórych podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID19 (Dz. U. 2020, poz. 1835). Komunikat i rekomendacje Ministra dopuszczały możliwość stosowania alternatywnych formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się związanych z przedmiotem praktyka zawodowa. W związku z tymi regulacjami Rektor dopuścił możliwość zaliczenia praktyki zawodowej (w okresie obowiązywania wytycznych, zaleceń i komunikatu) na podstawie pracy zawodowej wykonywanej przez studenta. W roku akademickim 2021/22 Uczelnia odstąpiła od zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej przez studenta pracy zawodowej. Podsumowując należy stwierdzić, że regulacje obowiązujące w Uczelni od roku akademickiego 2021/2022 nie stwarzają możliwości zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej przez studenta pracy zawodowej i takie decyzje nie są podejmowane. Zalecenie w tym zakresie należy tym samym uznać za zrealizowane.

Działania podjęte przez Uczelnię w odniesieniu do kryterium 3:

1. Uczelnia dokonała uszczegółowienia metod i form weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteriów oceniania dla poszczególnych zajęć a także doprecyzowała metody weryfikacji efektów uczenia się przypisane do praktyk.
2. Uczelnia poszerzyła zakres metod i form weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do umiejętności. Na podstawie dokumentów i informacji otrzymanych od Uczelni zespół oceniający PKA stoi na stanowisku, że Uczelnia dokonała odpowiedniej korekty sylabusów doprecyzowując i uszczegóławiając stosowane metody i formy weryfikacji efektów uczenia się a rozwiązania przyjęte w odniesieniu do poszczególnych zajęć są prawidłowo do nich dobrane i pozwalają na ocenę osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.
3. Uczelnia wzmocniła opiekę promotorską nad jakością prac dyplomowych i usunęła uchybienia zidentyfikowane w tym zakresie. Wymagania dotyczące procesu dyplomowania określone zostały w sposób ogólny w Regulaminie studiów. Obejmują one w szczególności wymóg zgodności tytułu pracy z kierunkiem studiów oraz powierzanie opieki promotorskiej i recenzowania prac osobom legitymującym się tytułem naukowym, stopniem naukowym bądź doświadczeniem praktycznym. Bardziej szczegółowe regulacje dotyczące procesu dyplomowania określone są w Procedurze nr WSZJK_5 prowadzenia i weryfikacji pracy dyplomowej. Uwzględniają one w szczególności charakter pracy, metodykę, korzystanie ze źródeł, jej strukturę, wymogi edytorskie. Uczelnia opracowała także instrukcję odnoszącą się do prac dyplomowych - „Standard pisanie pracy dyplomowej na kierunkach o profilu praktycznym w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Krakowie” dostępną na stronie internetowej. Określono w niej wymagania dotyczące charakteru pracy i jej struktury, wymagania edytorskie, metodyczne, źródłowe oraz związane z częścią empiryczną pracy. Regulacje dotyczące procesu dyplomowania zawarte we wskazanych dokumentach są prawidłowe, w szczególności stawiają właściwe wymagania w odniesieniu do prac dyplomowych na kierunku, na studiach I stopnia o profilu praktycznym oraz odpowiednio porządkują przebieg ich przygotowania i oceny przez promotora i recenzenta. Należy także wskazać, że w ramach przedmiotu *wprowadzenie do metodologii badań ekonomicznych* studenci są przygotowani do planowania i realizacji badań z wykorzystaniem metod ilościowych i jakościowych, a także interpretacji i analizy zebranego materiału badawczego. Nauczyciele akademicki uczestniczący w procesie dyplomowania na spotkaniu z zespołem oceniającym

potwierdzili znajomość i stosowanie się do tych wymagań. Uczelnia w ramach dokumentacji dołączonej do raportu z działań naprawczych przedstawiła obszerne Sprawozdanie z realizacji Procedury nr WSZJK_12 oceny rzetelności recenzji prac dyplomowych dla kierunku finanse i rachunkowość na studiach I stopnia. Potwierdza ono dbałość Uczelni o utrzymanie należytej jakości prac dyplomowych, a w szczególności rzetelności sporządzanych recenzji. Wskazane zostały braki i błędy w recenzjach oraz sformułowane rekomendacje mające wyeliminować tego typu uchybienie.

Zespół oceniający dokonał oceny 5 losowo wybranych z listy 64 prac dyplomowych z kierunku finanse i rachunkowość obronionych w okresie marzec-lipiec 2021 r. Należy wskazać, że tematy wszystkich 64 prac dotyczyły finansów a ich sformułowanie wskazywało na praktyczny charakter. Promotorami prac byli pracownicy z tytułem profesora, stopniami doktora habilitowanego lub doktora posiadający odpowiednie kwalifikacje i dorobek naukowy w zakresie tematyki prac. Ocena wylosowanych prac (załącznik 4) prowadzi do sformułowania następujących wniosków:

- 1) Promotorami prac były osoby mające dorobek naukowy lub doświadczenie praktyczne w zakresie tematyki pracy dyplomowej.
- 2) Tematy prac były zgodne z aktualną wiedzą i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Jednoznacznie odpowiadały kierunkowi finanse i rachunkowość.
- 3) Charakter prac odpowiadał praktycznemu profilowi kształcenia. Prace oparte były na właściwych podstawach metodycznych – zawierały wskazanie problemu badawczego, miały prawidłowo sformułowane cele, określony zakres przedmiotowy i czasowy badań, źródła literatury i danych empirycznych, zastosowane metody badawcze.
- 4) Prace miały właściwą objętość i prawidłowy układ. Składały się z dwóch rozdziałów o charakterze teoretycznym zawierających uporządkowany przegląd zagadnień zgodny z tematem i celem pracy oraz rozdziału empirycznego.
- 5) Rozdziały teoretyczne oparte były na prawidłowo dobranej, odpowiednio obszernej literaturze przedmiotu (pozycje książkowe, artykuły, w tym zagraniczne), aktach normatywnych, źródłach internetowych.
- 6) Rozdział empiryczny zawierał charakterystykę badanego podmiotu oraz analizę wybranego zakresu jego działalności finansowej.
- 7) Prace zawierały w części końcowej wnioski z przeprowadzonych badań odnoszące się do części teoretycznej i empirycznej.
- 8) Prace spełniały wymagania formalne odnoszące się do opracowań tego typu (styl językowy, odnośniki, bibliografia, opisy tabel i wykresów, formatowanie tekstu).
- 9) Prace były poddane weryfikacji w JSA – wskaźniki podobieństwa były bardzo niskie.
- 10) Oceny sporządzone na formularzach przez opiekunów prac i recenzentów odnosiły się do wszystkich ujętych w nich kryteriów, były odpowiednio rozbudowane i zawierały stwierdzenia wartościujące.

Podsumowując można stwierdzić, że oceniane prace dyplomowe były przygotowane na dobrym poziomie merytorycznym, odpowiadającym wymaganiom stawianym na studiach I stopnia i wskazywały na odpowiednie przygotowanie studentów do rozwiązywania problemów praktycznych. Przygotowane były starannie i zgodnie ze standardami dotyczącymi tego typu prac wprowadzonymi w Uczelni. Dostrzeżono w nich jedynie nieliczne i niewielkiej wagi błędy o charakterze technicznym. Na tej podstawie można stwierdzić, że zapewniona została odpowiednia opieka promotorska nad pracami dyplomowymi, której efekty są potwierdzone przez jakość tych prac.

Działania podjęte przez Uczelnię w odniesieniu do kryterium 4:

W reakcji na zalecenie dotyczące podjęcia działań na rzecz podniesienia kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia (w tym kształtowanie umiejętności aktywizowania studentów, przygotowywania i wykorzystywania materiałów dydaktycznych, korzystania ze wszystkich możliwości, które oferują platformy nauczania zdalnego) Uczelnia podjęła szereg działań, których efekty były rozciągane w czasie.

Należy wskazać, że zajęcia dydaktyczne na kierunku prowadzone są przez zespół 41 pracowników, zatrudnionych w Uczelni, zgodnie ze wskazaną obsadą zajęć, w przeważającej mierze jako podstawowym miejscu pracy. W grupie tej są nauczyciele akademicki o znacznym dorobku naukowym, a wielu dysponuje wieloletnią praktyką w zakresie prowadzonych zajęć. Należy zgodzić się z wyjaśnieniami Uczelni, co potwierdzają doświadczenia większości szkół wyższych, że przejście w pełni na nauczanie zdalne z wykorzystaniem platformy MS Teams w związku z ogólnie wprowadzonymi regulacjami na czas pandemii, mogło przejściowo odbić się na jakości kształcenia w okresie wizytacji dokonywanej przez zespół oceniający PKA. Problemem występującym w tym przypadku jest w szczególności aktywność studentów.

Do działań mających wdrożyć społeczność uczelnianą do powszechnego korzystania z metod i technik kształcenia na odległość należały w szczególności cykliczne szkolenia dotyczące ich stosowania w aspekcie metodycznym i technicznym, zapewnienie wykładowcom i studentom zdalnego dostępu do laboratoriów komputerowych Uczelni, wprowadzenie dyżurów specjalistów w zakresie technik informatycznych w celu wspierania procesu nauczania. Szkolenia te zostały nagrane i są na bieżąco dostępne dla nauczycieli akademickich. Należy wskazać, że Uczelnia nie tylko zapewniła niezbędne wsparcie we wskazanych zakresach, ale także podjęła weryfikację jego skuteczności. W ramach dokumentacji załączonej do raportu z realizacji działań naprawczych Uczelnia przedstawiła Sprawozdanie z realizacji Procedury nr WSZJK_07 hospitację zajęć dydaktycznych na kierunku finanse i rachunkowość za rok akademicki 2020/2021 (ocena zajęć zdalnych). Przedmiotem analizy było 6 hospitacji zajęć dydaktycznych w formie wykładów i ćwiczeń przeprowadzonych w trybie zdalnym przez zespół w składzie rektor, prorektor, dziekan oraz profesor o znacznym dorobku naukowym i dydaktycznym. Hospitacje potwierdziły dobre przygotowanie nauczycieli akademickich do zajęć, przekazywanie studentom z wyprzedzeniem materiałów dydaktycznych, aktywizowanie ich przez prowadzących w zakresie odpowiadającym formie zajęć. Jednocześnie dostrzeżono pewne niedociągnięcia w realizacji zajęć i sformułowano rekomendacje zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości procesu nauczania. Zidentyfikowane problemy były omawiane na spotkaniach z wykładowcami.

Poza hospitacjami zajęć Uczelnia kontynuowała stosowany od wielu lat proces oceny zajęć przez studentów. Jest on przedmiotem Procedury nr WSZJK_6 oceny nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne przez studentów. Raport z oceny za rok akademicki 2020/2021 został udostępniony zespołowi oceniającemu w trakcie wizytacji. Zawiera on w szczególności informacje na temat prowadzenia zajęć dydaktycznych, stosowanych metodach nauczania i przekazywania wiedzy. Z jego wynikami zapoznawani są nauczyciele akademicki realizujący zajęcia na danym kierunku.

W trakcie wizytacji zespół oceniający przeprowadził hospitację zajęć odbywających się w formie stacjonarnej z przedmiotów *budżetowanie w małym i średnim przedsiębiorstwie* (ćwiczenia) i *matematyka* (ćwiczenia) (załącznik 5). Na ich podstawie stwierdzono, że:

- 1) Tematyka prowadzonych zajęć była zgodna z sylabusem przedmiotu.

- 2) Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia wykazali się dobrym przygotowaniem merytorycznym i metodycznym.
- 3) Forma realizacji zajęć była dostosowana do ich charakteru i polegała na indywidualnym rozwiązywaniu zadań przez studentów i bieżącym nadzorze nad tym ze strony nauczyciela, pracy w grupach, prowadzeniu dyskusji, zadawanie pytań kontrolnych.
- 4) Na zajęciach korzystano z prawidłowo dobranych materiałów w formie prezentacji multimedialnych, zadań obliczeniowych, filmów.
- 5) Do prowadzenia zajęć wykorzystano właściwie dobrany sprzęt, jak rzutnik multimedialny, tablice białe.

Wskazany powyżej kompleks działań naprawczych podjętych przez Uczelnię potwierdza prowadzenie przez nią systemowych przedsięwzięć dotyczących jakości dydaktyki. Zespół oceniający dokonał ich realizacji i skuteczności w szczególności poprzez przeprowadzenie hospitacji zajęć.

Działania podjęte przez Uczelnię w odniesieniu do kryterium 10:

W jedynym zaleceniu odnoszącym się do kryterium 10 sformułowanym przez Prezydium PKA wskazano na potrzebę zwiększenia skuteczności wewnętrznego systemu jakości kształcenia, w szczególności w odniesieniu do nieprawidłowości związanych z koncepcją kształcenia, realizacją programu studiów, metodami weryfikacji efektów uczenia się, kompetencjami dydaktycznymi kadry akademickiej. Uczelnia szczegółowo przedstawiła działania podjęte w celu wyeliminowania uchybień stwierdzonych w ramach oceny programowej przeprowadzonej na kierunku finanse i rachunkowość w dniach 5-6 grudnia 2020 r. Zespół oceniający PKA przeprowadzający obecną ocenę uznał, że podjęte i wdrożone przez Uczelnię działania, przedstawione szczegółowo w powyższych częściach raportu z wizytacji, są adekwatne i dają szansę na wyeliminowanie zidentyfikowanych nieprawidłowości. Warto przy tym nadmienić, że funkcjonowanie rozwiązań przyjętych w ramach uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia było dotychczas 10-krotnie oceniane przez Polską Komisję Akredytacyjną w ramach wizytacji kierunków finanse i rachunkowość, informatyka oraz zarządzanie przeprowadzanych w latach 2004-2021. Uczelnia systematycznie doskonaliła ten system i podnosiła skuteczność jego działania.

Przekazana zespołowi oceniającemu w ramach dokumentacji obecnie obowiązująca wersja WSZJK pochodzi z 2021 r. Zawiera ona kompleksowe rozwiązania odnoszące się do jakości kształcenia w uczelni ujęte w 16 procedurach. Przeprowadzona przez zespół oceniający PKA w ramach obecnej oceny analiza rozwiązań w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wskazuje, że Uczelnia dokonała w nim wskazanych w zaleceniach Prezydium PKA zmian i zastosowała je w praktyce.

Zespół oceniający stwierdza, że w zakresie sformułowanych w Uchwale 451/2021 Prezydium PKA zaleceń stosowane są odpowiednio zmodyfikowane procedury WSZJK:

1. W odniesieniu do realizacji programu studiów:

Procedura nr WSZJK_1 zatwierdzanie i modyfikacja programów studiów

Procedura nr WSZJK_2 przygotowywanie i modyfikacja kart przedmiotów

Procedura nr WSZJK_4 odbywania i zaliczania praktyk studenckich

2. W odniesieniu do weryfikacji efektów uczenia się:

Procedura nr WSZJK_3 weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się

3. W odniesieniu do kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej:

Procedura nr WSZJK_6 oceny nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne przez studentów

Procedura nr WSZJK_07 hospitacje zajęć dydaktycznych

4. W odniesieniu do procesu dyplomowania:

Procedura nr WSZJK_5 prowadzenia i weryfikacji pracy dyplomowej

Procedura nr WSZJK_12 oceny rzetelności recenzji prac dyplomowych.

Procedury te zawierają niezbędne regulacje we wskazanych zakresach. Szczegółową ich zawartość ujęto w 18 załącznikach do raportu Uczelni z realizacji zaleceń. Ich wdrożenie zostało potwierdzone przez zespół oceniający w oparciu o otrzymane dokumenty i w trakcie wizytacji. Działania te zostały przedstawione powyżej w raporcie w odniesieniu do każdego z zaleceń. Można na tej podstawie stwierdzić, że w obecnej formie WSZJK jest prawidłowo skonstruowany i skuteczny w działaniu. Wprowadzone przez Uczelnię systemowe działania projakościowe doprowadziły do wyeliminowania zdiagnozowanych w ramach poprzedniej oceny nieprawidłowości a pozytywne nastawienie władz i pracowników Uczelni do procesu doskonalenia jakości kształcenia pozwala na sformułowanie przypuszczenia, że nie będzie do nich dochodziło w przyszłości.

4. Informacje o zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, dotyczących programu studiów, nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz infrastruktury naukowej i dydaktycznej (od przeprowadzenia przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej wskazaną uchwałą do otrzymania zawiadomienia o powtórnej ocenie programowej), w tym wynikających ze zmian przepisów prawa

Uczelnia przedstawiła w ramach dokumentacji następujące informacje o zmianach związanych z kierunkiem finanse i rachunkowość wprowadzonych od roku akademickiego 2021/2022:

1. plan studiów wraz z zaktualizowanymi przez koordynatorów kartami zajęć. Program studiów został pozytywnie zaopiniowany przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Program studiów został przyjęty na mocy Uchwały Senatu z dnia 27.08.2021 r. w sprawie zatwierdzenia programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2021/2022;
2. karty informacyjne dwóch adiunktów nowozatrudnionych do prowadzenia zajęć na kierunku.

5. Podsumowanie i propozycja oceny spełnienia kryteriów, w odniesieniu do których zostały sformułowane zalecenia wymienione we wskazanej uchwale

Analiza dokumentów przekazanych w ramach postępowania oceniającego oraz informacji i wyjaśnień uzyskanych w trakcie wizytacji prowadzi do wniosku, że Uczelnia wyeliminowała wskazane w Uchwale Prezydium PKA 451/2021 nieprawidłowości:

1. Uczelnia dokonała korekty treści programowych ujętych w sylabusach opracowanych dla wszystkich zajęć. Treści te są odpowiednio uszczegółowione, dostosowane do aktualnego stanu wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek studiów, a także w obszarach działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy przewidzianego dla absolwentów.
2. Uczelnia dostosowała treści programowe w ramach zajęć z języka obcego w zakresie umożliwiającym nabycie kompetencji językowych na poziomie B2.
3. Uczelnia wprowadziła wymagane korekty oszacowania nakładu pracy mierzone liczbą punktów ECTS w sposób wskazujący na możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla kierunku.

4. Uczelnia dokonała korekty opisu metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się zapewniając ich właściwe określenie.
5. Uczelnia dokonała zmian w zakresie warunków zaliczania praktyk zawodowych wskazując kryteria odnoszące się do wyboru miejsc praktyki i eliminując możliwość ich zaliczania w oparciu o wykonywaną pracę zawodową wykonywaną w trakcie studiów.
6. Uczelnia dokonała uszczegółowienia metod i form weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteriów oceniania osiągnięcia efektów uczenia się, w szczególności w odniesieniu do umiejętności, w zakresie wskazanym w zaleceniach.
7. Uczelnia wzmocniła opiekę promotorską nad jakością prac dyplomowych i podjęła działania pozwalające na usunięcie zidentyfikowanych uchybień w pracach dyplomowych.
8. Uczelnia podjęła działania na rzecz podniesienia kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Na zajęciach prowadzonych z zastosowaniem metod aktywizujących studenci są w niezbędnym zakresie angażowani w przebieg zajęć, do zajęć przygotowywane są materiały dydaktyczne wykorzystywane w ich trakcie a także korzystają z wszystkich funkcjonalności platformy nauczania zdalnego.
9. Uczelnia dokonała korekt w ramach WSZJK, które wyeliminowały braki i pozwoliły na zwiększenie jego skuteczności.

Działania podjęte przez Uczelnię były skuteczne, pozwoliły na wyeliminowanie wszystkich zidentyfikowanych w Uchwale Prezydium PKA nr 451/2021 nieprawidłowości i będą zapobiegać ich powstawaniu w przyszłości.

Przewodniczący zespołu oceniającego
Dr hab. Wiesław Ciechomski